

PANEVĖŽIO NEKILNOJAMOJO TURTO VALDymo CENTRO RIZIKOS VALDymo POLITIKA

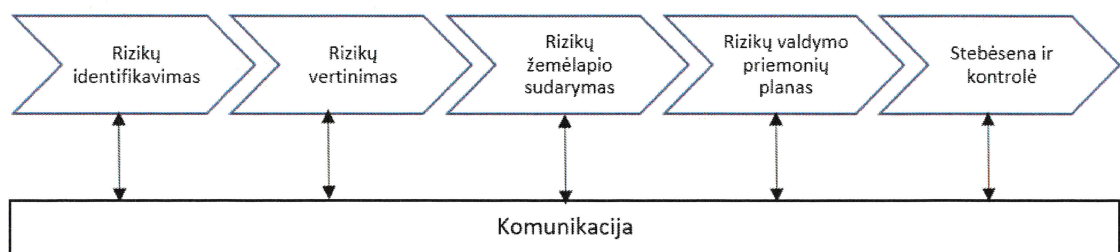
I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savivaldybės įmonės Panevėžio nekilnojamojo turto valdymo centras (toliau – Centras) rizikų valdymo politika yra svarbi sudedamoji Centro veiklos dalis, padedanti įgyvendinti įmonės strategiją. Ši politika reglamentuoja Centro rizikų valdymo sistemą, apibrėžia rizikų identifikavimo, vertinimo, valdymo tikslus, principus ir atsakomybes.
2. Rizikų identifikavimo, vertinimo ir valdymo metodika tvirtinama Centro direktoriaus įsakymu ir yra neatskiriama Rizikų valdymo politikos dalis. Metodika rengiama vadovaujantis geriausiomis pasaulio praktikomis, ISO 31000 ir COSO ERM standartų gairėmis.
3. Rizikų valdymo tikslai:
 - 3.1. išvengti, sumažinti, perleisti ar toleruoti iki priimtino lygio galimų grėsmių neigiamą įtaką strateginių tikslų pasiekimui;
 - 3.2. laiku nustatyti ir pranešti apie galimas rizikas, kad būtų galima analizuoti ir rengti tinkamas atsako priemones, padedančias mažinti neigiamą poveikį Centro strateginių tikslų pasiekimui;
 - 3.3. mažinti Centro veiklos jautrumą ir priklausomybę nuo galimų neigiamų ateities pokyčių ar įvykių, minimizuojant galimus kaštus ir nuostolius, susijusius su netikėtomis situacijomis, kurioms nebuvo pasirengta;
 - 3.4. siekti, kad rizikų valdymas būtų integruota veiklos procesų dalis.
4. Išskiriamos 4 rizikų kategorijos (pagal priežasčių pobūdį):
 - 4.1. **strateginė rizika** – rizika, susijusi su veiklos aplinkos esminiais pokyčiais ir Centro gebėjimu pasinaudoti šiais pokyčiais arba pasirengti jiems, norint pasiekti strategijoje nustatytų tikslų;
 - 4.2. **finansinė rizika** – palūkanų normos, valiutos kurso, kredito, likvidumo ar kita rizika, kylanti iš įmonės turimo finansinio turto ar finansinių įsipareigojimų.
 - 4.3. **veiklos rizika** – tikimybė patirti nuostolių, sutrikdyti veiklos tęstinumą dėl darbuotojų, sistemų, vidaus procesų arba dėl išorės įvykių poveikio;
 - 4.4. **atitikties rizika** – galimi įvykiai ar aplinkybės, dėl kurių įmonės veikla gali neatitikti teisės aktų ar geriausios valdysenos praktikos reikalavimų ir dėl šios priežasties patirti žalą.
5. Atlikus rizikų vertinimą būtina nusistatyti ir atsako į rizikas strategiją, kuria būtų siekiama riziką toleruoti, mažinti, perleisti ar jos vengti.

II SKYRIUS RIZIKŲ VALDYMO PRINCIPAI

6. **Veiklos gerinimo principas.** Rizikų valdymo priemonės parenkamos taip, kad prisidėtų prie SĮSP veiklos gerinimo, strateginių tikslų ir rodiklių pasiekimo.
7. **Integralumo principas.** Rizikų valdymas yra integruotas į visus procesus ir yra kiekvieno darbuotojo kasdienės veiklos valdymo, kontrolės, planavimo bei pokyčių valdymo dalis. Jis vienodai veikia visuose struktūriniuose padaliniuose. Rizikų valdymas turi padėti Centro vadovams priimti geriau informuotus sprendimus, įvertinant galimas alternatyvas ir jų pasekmes.
8. **Efektyvumo ir proporcingumo principas.** Rizikų valdymas yra efektyvus, valdymo priemonėms skiriamos lėšos paskirstomos racionaliai ir ekonomiškai pagrįstai, t. y. konkrečios rizikos valdymo kaina neviršija alternatyvių kaštų, kuriuos Centras patirtų nevaldydama tos rizikos.
9. **Skaidrumo principas.** Visa esminių rizikų valdymo informacija su numatomomis valdymo priemonėmis teikiama valdybai ir (ar) kitoms suinteresuotosioms šalims (Panevėžio miesto savivaldybės administracijai, išorės auditoriams, Centro direktoriui, aukščiausio lygio vadovų komandai, Rizikų valdymo koordinatoriui, kitiems Centro padalinių vadovams ir darbuotojams, jeigu tai susiję su jų veikla ir pan.).
10. **Savalaikiškumo principas.** Direktorius, vadovai ir kiti atsakingi darbuotojai laiku ir tinkamai informuojami bei įtraukiami į rizikų valdymo procesą, siekiant jo naudingumo.
11. **Informacijos patikimumo principas.** Rizikų valdymas paremtas patikimais duomenimis, stebėjimu, ekspertiniu vertinimu.
12. **Nuolatinio tobulinimo principas.** Rizikų identifikavimo, vertinimo, valdymo procesas yra nuolat tobulinamas.

III SKYRIUS RIZIKŲ VALDYMO PROCESAS

1 pav. Rizikų valdymo procesas

13. Rizikų valdymo procesą sudaro šie etapai:

13.1. **rizikų identifikavimas.** Reguliarus ir sistemingas procesas vertinant išorinę ir vidinę

aplinką (kontekstą);

13.2. **rizikų vertinimas.** Identifikuotos rizikos vertinamos pagal rizikos atsiradimo tikimybę ir poveikį;

13.3. **rizikų žemėlapis sudarymas.**

		Galimas poveikis				
		Nereikšmingas 1	Mažas 2	Vidutinis 3	Didelis 4	Labai didelis 5
Tikimybė	Labai tikėtina 5	Vidutinė rizika 5	Vidutinė rizika 10	Didelė rizika 15	Didelė rizika 20	Didelė rizika 25
	Tikėtina 4	Žema rizika 4	Vidutinė rizika 8	Vidutinė rizika 12	Didelė rizika 16	Didelė rizika 20
	Galima 3	Žema rizika 3	Vidutinė rizika 6	Vidutinė rizika 9	Vidutinė rizika 12	Didelė rizika 15
	Reta 2	Žema rizika 2	Žema rizika 4	Vidutinė rizika 6	Vidutinė rizika 8	Vidutinė rizika 10
	Mažai tikėtina 1	Žema rizika 1	Žema rizika 2	Žema rizika 3	Žema rizika 4	Vidutinė rizika 5

2 pav. Rizikų žemėlapis lentelė

13.4. **Rizikų apetito nustatymas.** Tai rizikų valdymo etapas, kurio metu direktorius, atsižvelgdama į Centro veiklos, kurioje identifikuota rizika, pobūdį, strategiją, rizikos grupę, nustato rizikų apetitą, t. y. priima sprendimą, kokio lygio liekamoji rizika Centrai gali būti priimtina.

13.5. **Rizikų valdymo priemonių planas.** Rizikų valdymo priemonių planas sudaromas išdėstant visas vertinimo proceso metu identifikuotas ir įvertintas rizikas, numatant rizikų valdymo priemones, paskirstant atsakomybes už priemonių įgyvendinimą. Rizikų valdymo priemonių planas yra pagrindinė rizikų valdymo ir komunikavimo priemonė. Su rizikų valdymo priemonių plano informacija gali susipažinti Panevėžio miesto savivaldybės administracija, išorės auditas, Centro direktorius, aukščiausio lygio vadovai, rizikų valdymo koordinatorius. Kiti Centro skyrių vadovai ir darbuotojai gali būti supažindinami tik su tomis rizikų valdymo plano dalimis, kurios susijusios su jų veikla.

13.6. **Stebėseną ir kontrolę.** Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo nuolatinė stebėseną ir periodinė kontrolė vienu metu apima rizikos valdymo priemonių plano įgyvendinimo priežiūrą ir rizikos vertinimo bei valdymo priemonių taikymo veiksmingumo užtikrinimą. Rizikos valdymo stebėseną atliekama periodiškai peržiūrint ir atnaujinant rizikos valdymo priemonių planus, kuriuose fiksuojami per ataskaitinį laikotarpį pasiekti rezultatai įgyvendinant rizikos valdymo priemones.

IV SKYRIUS

RIZIKŲ VALDYMO PROCESO DALYVIŲ ATSAKOMYBĖS

14. Rizikų valdymo proceso dalyvių atsakomybės apibrėžtos žemiau pateikiamoje lentelėje.

Lentelė. Rizikos valdymo proceso dalyviai ir jų atsakomybės.

Rizikos valdymo proceso dalyvis	Dalyvio atsakomybių sritis
Direktorius	- Atsakomybės prisiėmimas už rizikų valdymo rezultatus ir reikiamų išteklių skyrimas tinkamam rizikų valdymui - Rizikų valdymo politikos ir jos keitimų tvirtinimas - Rizikų žemėlapių ir Rizikų valdymo priemonių plano tvirtinimas, reguliari jų peržiūra (ne rečiau kaip 1 kartą per ketvirtį) bei užtikrinimas, kad rizikų valdymas ir su juo susijusios priemonės atitinka Centro strategiją - Centro darbuotojų skatinimas valdyti rizikas - Centro darbuotojų skatinimas vadovautis Rizikų valdymo tvarka ir nustatytais principais
Aukščiausio lygio vadovų komanda	- Rizikų vertinimo peržiūra, esant poreikiui – tikimybės ir poveikio vertinimo tikslinimas ir vienodo skirtingų struktūrinių padalinių požiūrio užtikrinimas - Galutinio Rizikų žemėlapių projekto peržiūra, esant poreikiui – tikslinimas, papildymas ir teikimas direktoriui tvirtinti - Galutinio rizikų valdymo priemonių plano projekto peržiūra, esant poreikiui – tikslinimas, papildymas ir teikimas direktoriui tvirtinti - Periodinis patvirtinto rizikų valdymo plano aukščiausio lygio monitoringas, siūlymas keisti, papildyti, pasiektų rezultatų fiksavimas - Nuolatinis rizikų registro monitoringas
Rizikos savininkas	- Dalyvavimas Rizikų valdymo procese, rizikų identifikavimas, vertinimas, analizavimas - Rizikų valdymo priemonių numatymas ir siūlymas įtraukti į rizikų valdymo priemonių planą - Nuolatinis rizikų valdymo plano priemonių įgyvendinimo stebėjimas ir kontrolė - Skyrių darbuotojų skatinimas įsitraukti į rizikų identifikavimo ir analizės procesą
Už rizikos valdymo priemonės įgyvendinimą atsakingas asmuo	- Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimas - Ataskaitų teikimas Rizikos savininkui apie rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimą - Naujų rizikų identifikavimas
Rizikų valdymo koordinatorius	- Rizikų registro tvarkymas (registro vedimas, atnaujinimas laiku, papildymas naujomis rizikomis) - Rizikų žemėlapių sudarymas, Rizikų valdymo priemonių plano sudarymas, remiantis rizikų savininkų pateikta informacija - Rizikų žemėlapių ir Rizikų valdymo priemonių plano teikimas aukščiausio lygio vadovų peržiūrai - Susirinkimų organizavimas arba kitų įrankių naudojimas rizikų identifikavimo, vertinimo, reitingavimo ir informacijos atnaujinimo klausimais

Rizikos valdymo proceso dalyvis	Dalyvio atsakomybių sritis
	▪ Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo stebėseną ir komunikaciją su už rizikos valdymo priemonės įgyvendinimą atsakingu asmeniu ▪ Direktorius nuolatinis informavimas apie rizikų stebėseną ir rizikos valdymo priemonių plano įgyvendinimo pažangą ▪ Rizikų identifikavimo, vertinimo ir valdymo metodikos su rizikų identifikavimo ir vertinimo procesais rengimas, peržiūra, tobulinimas, vykdymo koordinavimas ▪ Centro darbuotojų konsultavimas rizikų valdymo klausimais ▪ Užduočių vykdymo ir parinktų priemonių efektyvumo vidaus auditas ne rečiau kaip 1 kartą per metus ▪ Rizikų valdymo proceso vidaus auditas ne rečiau kaip 1 kartą per metus. Vidaus audito išvadų ir rekomendacijų dėl proceso tobulinimo teikimas.

15. Politika tvirtinama ir keičiama Centro direktoriaus sprendimu.
16. Už Politikos įgyvendinimo kontrolę atsako direktorius.
17. Su Politika supažindinami visi įmonės darbuotojai.
18. Politika viešinama Įmonės interneto svetainėje www.ntvc.lt.